

Una trobada amb Marcel·lí Reyes

Manel de Sucre Cortiella

Avui ens trobem amb Marcel·li Reyes tot un personatge de l'anarcosindicalisme dels primers temps d'aquella transició llibertària sobre la que ja hem tingut ocasió d'entrevistar alguns dels seus protagonistes

Tot i les nostres diferències, si no polítiques, si que les tenim de criteri i de manera de fer, al llarg dels anys sembla que és més que evident; però no treu què d'una manera o altre sempre ens hem tolerat, no em va, vaig conèixer Marcel·lí en aquells anys de canvi i il·lusió en què tots, o almenys una part important, volíem canviar algunes coses de les nostres vides, i estàvem convençuts que podien canviar, i de fet alguna cosa canviar, però no en excés i després d'aquesta efervescència vingueren anys d'assossec i desencís.

Ara quan un mira enrere, em fa l'efecte que poc o gairebé res ha canviat i que tot va ser un gran error, una gran mentirà, però lo cert és que com a perspectiva, la nostra generació no vam saber o no vam voler anar més enllà, més lluny, com deia la cançó o simplement ens va faltar convicció, així és com l'horitzó ràpidament se'ns exhaurix, per la qual cosa no ens queda ara més que tornar-hi i ser persistents i intentar creure que és possible un món millor; o entendre que noves generacions necessiten d'aquest món millor, i ara ja és urgent, com diu Carlos Taibo i altres "el Col·lapse" es imminent per tant d'alguna manera tenim que desaprendre ràpidament, seria la cosa més racional que faríem generacionalment en els últims almenys 200 anys.

Però ara estem aquí per parlar amb en Marcel·li i aquestes no podem ser les preguntes normals del moment i d'alguna manera, sinó que crec que val la pena anar directament a la qüestió de l'anarcosindicalisme i els seus temps de militància després, en tot cas, ja anirem per altres camins, si es que tenim la oportunitat; ja

que des de primer moment com he dit abans, el vaig veure moure's pels passadissos de la Federació Local de la CNT en aquell temps a la Plaça Reial.

La "Soli" de l'interior ni existia, i molt pocs mesos abans, era molt difícil trobar els locals on es pogués estar parlant de l'anarcosindicalisme, o ni tan sols que ens arribarà un exemplar d'algun diari de l'exili com "El Combat syndicaliste" o "l'Espoir"; el despertar de l'anarquisme a casa nostra costava que arranqués organitzativament.

¿Com vas arribar fins a la CNT quals van ser els teus primers passos en aquest laberíntic món de l'anarcosindicalisme?

La meva conscienciació va venir quan vaig començar a treballar el gener de 1970. Al poc temps l'empresa va fer suspensió de pagaments i pretenia acomiadar part de la plantilla sense indemnitzar-la ni pagar el que devia als treballadors en salaris i hores estrés, aprofitant que era estrangera i els responsables màxims havien fugit. Vaig implicar-me ple d'indignació i per la influència més endavant de les vagues de Roca, on treballava el meu pare, vaig anar optant per l'anarcosindicalisme. De fet amb gent del Baix Llobregat Sud que estàvem organitzats ja en diferents col·lectius vaig assistir a l'assemblea de Sants de 29 de febrer de 1976 a l'església de Sant Medir i vaig participar-hi, però no em va convèncer del tot el que allà vaig veure i vaig trigar encara uns mesos en afiliar-me primer a Oficines i Despatxos i després al Metall, quan vaig entrar a treballar a Màquines de Cosir Alfa. I també vaig col·laborar en la creació de les FL de Viladecans i Gavà.

¿Vas arribar a ser secretari de la F L. de Barcelona cap als 80 crec del ja passat segle, que suposo seria una experiència brutal i carregada de molta adrenalina o alguna cosa semblant?

Cal dir que vaig ser un candidat de consens dels sectors ortodoxos tot i que havia estat expulsat del meu propi grup d'afinitat "Els pies negros" per no voler entrar a la FAI, però van pensar: millor un moderat i no alineat dintre del sector oficial ja que sinó cada facció tindrà un candidat i s'anul·laran els uns als altres. Vaig començar el mandat precisament el 23 d'abril de 1979, estant qüestionats alhora el Comitè de

Catalunya i l'Estat- tots ells situats a Barcelona- i em va tocar com a primera actuació viure el cessament de Ramon Barnils com director de la "Soli". També veure i viure tota mena de conflictes personals, laborals, orgànics, interns i externs, amb un pseudo comitè pro-presos ocupa, amb els advocats laboralistes, fins i tot amb la delinqüència comuna que assaltava els companys que anaven a la seu local que es va haver de solucionar de manera dràstica en fallar la negociació. També amb l'extrema dreta...

Va ser molt ingrata la preparació del Vè Congrés patint un foc creuat absurd i injust i òbviament les convulsions primeres del postcongrés, cal di que vàrem actuar en tot moment seguint la normativa orgànica però de la manera més conciliadora i racional possible. Aconseguint així que mentre alguns ens consideraven tous i lents de reflexes altres en canvi ens titllessin de dictatorials. Per desgracia abundaven els piròmans i mancaven bombers.

I la premsa i ràdio burgesa que havia decidit no informar de conflictes socials i laborals, en una reunió de directors de mitjans, va obrir en canvi la veda contra la CNT i contra el comitè local també inventant i amplificant qualsevol conflicte i llençant tota classe de rumors i falsedats. Per exemple que jo era advocat, o que tenia un negoci, entre altres bestieses.

Queda constància amb les teves paraules que va ser un temps d'esperança però alhora molt convuls, després del Congrés que menciones a dalt, quina actitud vas prendre tú directament o va ser una decisió col·lectiva de tot el comitè local de Barcelona o de sindicat, perquè es sabut que a partir d'aquell moment el projecte es diversifica, què en penses tú d'aquell moment?

El comitè local des del primer dia del seu mandat va actuar amb perfecta unitat d'acció i consens, únicament vaig assumir voluntàriament mantenir-me el més aïllat possible dels llocs on pul·lulava la gent llibertària per evitar propiciar rumors i evitar pressions, també evitant actituds personalistes tot i que em va tocar anar als sindicats més convulsos però sempre inicialment amb ànim pacificador i d'acord amb les meves prerrogatives. Al menys el comitè local va actuar sense cap

dissensió interna, tret que part del mandat Ensenyament no ens va substituir la secretaria de Formació dimitida.

Pensàvem que allò no acabaria bé per la manera en que els sindicats i part dels militants cercaven especialment arguments per destruir i desorganitzar, de vèncer en lloc de confrontar dialècticament i mirar de convèncer. Sovint sentíem parlar de victòries i d'imposar-se i per no entrar en aquest discurs, ens van titllar els que ens havien d'haver comprés millor "que no teníem collons" . Penso vist ara en perspectiva que va faltar autoestima col·lectiva i una clara voluntat de poder. Dit d'una manera diferent l'agressivitat i la intransigència ocultaven la debilitat d'arguments, la manca de capacitat organitzativa , la deficiència en l' oratòria. Hi havia pànic a que qualsevol "líder" , grupuscle o partit podia apoderar-se de la CNT.

¿Per què es va decidir entre un grup d'anarcosindicalistes de crear la Federació Anarquista Comunista de Catalunya FACC?

No va ser una creació del no res, alguns dels integrants havíem estat anteriorment ja companys del mateix grup d'afinitat, altres havíem també format part de la Federació Autònoma d'Estudiants (1974-1978) i altres provenien de diferents col·lectius específics i territorials. Optàvem per una de les diferents formulacions de l'anarquisme: l'anarcocomunisme, ja que estàvem desencantats de l'anarquisme de síntesi. A més volíem que tant l'anarquisme com l'anarcosindicalisme deixessin de ser estatistes, ja que amb l'excusa de l'internacionalisme no es qüestionaven els estats reals existents i s'acabaven tenint posicionaments lerrouxistes – en el cas català- o nacionalistes en general però sense reconèixer-ho el fet. No havíem sentit mai parlar tant de D. Quixot, del 2 de maig i d'altres mites de la historiografia franquista com a dintre de la CNT. En una sèrie d'articles discutint amb Gómez Casas li vaig dir de canviar l'himne "A les barricades" per un pasodoble. Defensàvem l'independentisme català i les lluites d'alliberament nacional arreu del món. També la col·laboració des de la base amb altres organitzacions que

lluitaven en àmbits ecologistes, antimilitaristes i polítics, sense por i sense complexos. etc.

D'alguna manera crec que sempre hi ha hagut un potencial important de catalans per l'anarquia en aquesta direcció en els anys 80 i 90 però crec que mai es va acabar d'incidir amb excés, potser pel llegat i pes històric de les organitzacions anarcosindicalistes i anarquistes de l'estat espanyol. Què opines tú?

Ens vàrem oblidar d' alguns referents i de part de la nostra història i mentre es practicava un anarquisme de santons barbuts del segle XIX i de principis inqüestionables sense cap capacitat ni voluntat d'autocrítica. Es va abonar la persecució del que pensava diferent o proposava qualsevol opció amb sentit comú. Triomfava qui cridava més o deia més bestieses. Facilitant així la infiltració de provocadors. Mentre es deixava d'estudiar els sectors econòmics i les empreses on teníem presència. Per acabar finalment marcant la línia d'actuació general els sindicats petits, sense treballadors, que amb un percentatge gran de jubilats, aturats, ex exiliats i membres del lumpen feien fugir els afiliats preocupats per la feina i les seves reivindicacions i se'ls arrossegava a continues discussions sobre conveni si o conveni no, eleccions sindicals si o no, seccions sindicals si o no, etc. etc. I es feien afirmacions contraculturals irracionals com que "els obrers duïen la cultura a la sang" i per tant no calia dedicar-se a tasques formatives o culturals!

I certament no es va reconèixer allò que estava ja en els llibres, per exemple en el "Laberint espanyol", que hi havia diferents tipus d'anarquisme des del segle XIX a la Península Ibèrica i diferents actituds sobre l'organització. I que sovint entre uns i altres hi havia ben poca cosa en comú.

Tots vàrem ser en excés dogmàtics, egòlatres i poc consistents en els nostres projectes. Però érem fills de l'època per bé i per mal del que venia passant al món des de les protestes dels estudiants nord-americans, alemanys i francesos, del maig del 68, de les protestes contra la guerra del Vietnam de les lluites per l'alliberament sexual, I malgrat tot de la mateixa manera que cal reconèixer que entre 1976 i 1980 pels diferents exemples de lluita autònoma, revoltes, les Jornades

Llibertaries, les assemblees, el treball en diferents fronts i col·lectius varem esdevenir perillosos malgrat nosaltres mateixos posàvem en perill el pla de Transició emparat pel sistema franquista, l'oposició burgesa, els sindicats CC.OO. i UGT i les fundacions socialdemòcrates de França i Alemanya. I se'ns havia de destruir i eradicar. I a fe que ho varen aconseguir. Ens van derrotar en tota la línia! Des de dins i des de fora.

Però algunes de les nostres causes més justes i belles, idees i valors han impregnat després la nostra societat i són avui altres mans qui aixequen banderes similars a les nostres i s'han aconseguit drets i objectius que nosaltres reivindicàvem.

Després vas caminar per altres sindicats i altres organitzacions que segurament et van reportar nous contactes i noves similituds, en definitiva altres maneres d'entendre la vida i fins i tot la militància política, o digues-me tu el què?

Sempre he estat curiós i rebel i he ficat el nas en el moviment veïnal, en lluites ecologistes, en activitats de política local i a l'ensenyament on he treballat 30 anys he estat lluitant pels drets primer de vaga, després pels drets i l'estabilitat dels substituïts i interins i per millors condicions de treball del professorat en general. Cal dir que hi ha molta gent noble, altruista i abnegada que treballa arreu durant anys i anys silent, i que per sort he conegut i m'han honorat amb la seva solidaria amistat i amb la seva comprensió.

També d'alguna manera sempre vas mantindre un petit lligam amb l'Ateneu Enciclopèdic o millor dit amb el Centre de Documentació Històric Social i segurament tens una resposta per aquest projecte?

La meva relació amb el CDHS i l'AEP va començar quan l'Ernesto Nuñez arran de l'incendi del local de Reina Amàlia va venir a la FL de la CNT demanant ajuda. D'aquí va venir que em fes soci i que a mesura de les meves possibilitats hi col·laborés. Per motius familiars i laborals ha estat una presència i una tasca molt irregular en el temps i en la disponibilitat, la darrera vegada que es van renovar carnets tenia el nº 7, per tant sóc dels més antics i potser vells dels

actuals socis. A veure si aviat consolidem el futur d'ambdues entitats.

Per fer-ho una mica cronològic no voldria deixar passar-hi aquesta oportunitat per què en diguis s'hi ha un paral·lelisme entre la FACC dels 80 i la CUP d'ara mateix si es que hi ha alguna cosa en comú, ideològicament?

La FACC dels 80 va ser bastant desconeguda entre l'entorn anarquista i anarcosindicalista local, quan no combatuda i boicotejada quan ens expressàvem públicament. Sota l'observació policial i al mateix temps durant un any amenaçats per Terra Lliure rebíem plantofades de tot arreu del món anarcosindicalista i llibertari. I per elevació em consta que persones i entitats alienes a la FACC en patiren les conseqüències també. Crec que ara se'ns valora d'una manera menys apassionada i més encertada. Trobo proximitat en diferents opcions i iniciatives, també en part de la CUP que cal recordar no és una organització sinó la suma de vàries. També en diferents intents de coordinació llibertàries i anarquistes d'arreu del món des del Kurdistan, a Xile, de Bolívia, a Hong-Kong, del Cauca (Colòmbia) i com no a Catalunya.

Ara ja no sorprèn tant veure anarquistes desfilant un 11 de setembre com feia la FACC fa més de 30 anys i la IFA ja accepta organitzacions més enllà del marc estatal. Era absurd una Internacional anarquista que no acceptava més d'una organització per estat! El més penós es veure que quan fa més falta el sindicalisme pràcticament és mort arreu i especialment aquí i que en l'àmbit anarcosindicalista les escissions i els mal rotllos continuen des de fa dècades. Però és un instrument que tornarà perquè fa falta.

La meva conclusió personal de tot plegat és que malgrat tot lluitar sempre compensa i que finalment quan sembla que no s'han obtinguts les grans victòries esperades, un pot malgrat tot fer balanç pensant que almenys el món no és encara una mica pitjor per culpa seva. I penso que això ja paga la pena.

El debat ja apunt d'acabar per avui, podria arrancar en aquest moment de nou, quan treuen el cap altres propostes que Marcel·li posa sobre la taula; una compensació sobre la lluita constant per la dignitat dels pobles i per descomptat de les persones, ja sigui al

Kurdistan on és lluita per el reconeixement d'una identitat de poble, però també del Alto Boliviano, i la seva manera d'entendre l'autogestió, en definitiva no tanquem la porta a altres entrevistes amb ell mateix, per aprofundir en temes potser més candents en aquest moment.

Ggràcies Marcel·li, per haver regalat una part del teu temps a la gent del Revista Catalunya de la CGT. Salut

Manel de Sucre Cortiella

CNT

AIT

V CONGRESO CONFEDERAL

Miércoles 7 Noviembre

CICLO DE CONFERENCIAS

Necesidad e importancia del V Congreso Confederal

Enrique Marcos - Secretario Nacional de la C. N. T.

Organización del Congreso **F. Boldú** - Secretario de Organización del C. N.

Viernes 9

Bases Teóricas de la C. N. T.

José Cases

C. N. T. y La Nueva Sociedad Libertaria

J. Gómez Casas

Miércoles 14

Ecología y Sanidad

Antoni Remesar

Profesor Universidad
Barcelona

La Question nuclear - Política Energética

Santi Vilanova

Ecologista
Sociólogo

Miércoles 21

C. N. T. Estrategia Sindical y Obrera, hoy

F. Gorrón S. Construcción Madrid

Acción Sindical en la Empresa

M. Reyes Vidal

Secretario F. L.
Barcelona

Negociación Colectiva y unidad de acción

M. Cardenas

Secret. Sindicato
Banca - Barcelona

Miércoles 28

Relaciones Internacionales - A. I. T.

J. García

Secretario Relaciones
Internacionales C. N.

C. N. T. y Las Autonomías

M. Cruells

Sindicato P. Liberales

C. N. T. y Las Nacionalidades

M. Castaño

Secretario F. L. de
Bilbao

Las conferencias empezarán a las 7 de la Tarde Organiza: Sindicato Banca y Ahorro
SALON DE ACTOS DE A. I. S. S. - Vía Layetana, 16 - BARCELONA